UUTISET

Hankkeen lastut lentävät ympäri maakuntaa. Olisi äärettömän suuri takaisku, jos se kaatuisi kokonaan. **MAAKUNTAVALTUUSTON PUHEENJOHTAJA LYLY RAJALA, POHJOIS-POHJANMAA**

PÄIVÄN PUNKTI

Karille karahti

Fennovoiman Pyhäjoelle suunnittelema ydinvoimala ei koskaan ole ollut mikään läpihuutojuttu. Se, että yhtiö sai luvan rakentaa ydinvoimalan, perustui poliittiseen harkintaan. Se perustui myös kylmiin laskelmiin siitä, että ydinvoima kannattaa.

Fennovoimalla on pitkä liuta suomalaisia omistajia. Voimalan on tarkoitus taata sähkön saatavuus muun muassa Outokummulle ja Rautaruukille. Hinta on tärkeä, mutta yhtä tärkeää on toimitusvarmuus. Jos Suomessa meinataan harjoittaa raskasta teollisuutta, on sähkön saannin oltava turvattua.

Fennovoiman suurin omistaja on saksalainen energiajätti E.ON. Kysymyksessä on nimenomaan jättiläinen, ei mikään nakkikioski. Ajan merkki on se, että tällainen firma ottaa ja päättää luopua projektista.

On selvää, että saksalaisomistajan lähtö voi kaataa koko hankkeen.

Ydinvoimaa pidettiin pitkään edullisena energialähteenä sen jälkeen, kun ala selvisi Tshernobylin tuottamasta ongelmasta. Ydinvoima joutui kuitenkin uuteen rankkaan testiin Fukushimassa, kun maanjäristys iski Japanin rannikolle.

» On helpompi rakentaa hiiltä kuin ydinvoimaa.

Fukushiman onnettomuuden jälkeen Japani teki päätöksen luopua ydinvoimasta vuonna 2040. Yleisesti ollaan sitä mieltä, että japanilaiset saattavat vielä perua päätöksensä. Uudistuvaa energiaa ei ehkä vielä silloin ole tarpeeksi. Onnettomuus säteili kuitenkin myös Saksaan.

Saksan hallitus päätti, että ydinvoimasta luovutaan jo vuonna 2022.

Saksalaiset energiayhtiöt ottivat päätöksen tosissaan. Niiden strategioihin ei kuulu enää ydinenergia, ei kotona eikä muualla.

Siispä kun E.ON päätti lähteä Suomesta, ei se ollut välttämättä yllätys.

Yhtiö laskee, että ydinvoima on yksinkertaisesti huono bisnes. Kuka ei usko, kysyköön Olkiluodosta. On helpompi rakentaa hiiltä kuin ydinvoimaa.

Päätös heijastelee kuitenkin myös ongelmaa, joka alkaa kalvaa Suomea. Suomesta on lähtenyt ja lähdössä hirmuinen määrä tuotantoa. Ja jos tuotantoa ei ole, ei sähköäkään tarvita.

Toivoa sopii, että talouden näivetystauti ei jatku. Toistaiseksi signaalit kulkevat väärään suuntaan.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

E.ONin vetäytyminen uhkaa kaataa ydinvoimahankkeen

Saksalainen E.ON luopuu Suomen liiketoiminnoistaan, joista tärkein on 34 prosentin osuus Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta Pyhäjoella. Jos ostajaa ei löydy, koko hanke on vaarassa.

Fennovoiman omistus

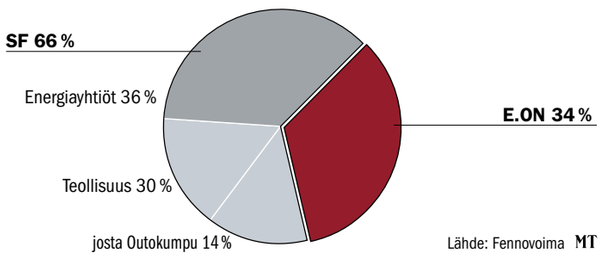

Saksalainen E.ON on päättänyt luopua Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta. Se uhkaa kaataa koko Pyhäjoelle suunnitellun ydinvoimalan.

E.ONin osuus Fennovoimasta on yksi kolmannes. Sen mukanaoloa Fennovoimassa on pidetty ratkaisevana, koska muilla yhtiön osakkailla ei ole kokemusta ydinvoimasta.

E.ON perustelee päätöstään Euroopan heikoilla talousnäkymillä. Se on vetäytynyt myös Britannian ydinvoimaloista ja joutuu lopettamaan Saksassa ydinvoimatuotannon, kun maan hallitus päätti luopua ydinvoimasta.

Fennovoiman lisäksi E.ON myy viidenneksen osuutensa Gasumista.

Jo aiemmin Fennovoimasta on irtaantunut lukuisia pienempiä osakkaita. Hankkeesta ovat vetäytyneet muiden muassa S-ryhmä ja Atria. Niidenkin korvaaminen on osoittautunut vaikeaksi.

Fennovoima: Hanke ei kaadu

Fennovoima vakuuttaa silti, että ydinvoimalahanke ei ole kaatumassa E.ONin takia. Fennovoiman hallituksen puheenjohtajan **Pekka Ottavaisen** mukaan hanke etenee suunnitelmien mukaan.

Uuden osakkaan löytymiseen on aikaa puolisen vuotta. Fennovoima etsii ostajaa yhteistyössä E.ONin kanssa.

Parhaillaan Fennovoima miettii voimalan laitostoimittajaa. Ratkaisua odotetaan ensi vuoden puolella.

Fennovoiman toiseksi suurin omistaja on Outokumpu, jolla ei ole aikeita kasvattaa osuuttaan yhtiöstä.

Voimalan vastustajille E.ONin päätös ei tullut yllätyksenä. Pro Hanhikiven varapuheenjohtaja **Hanna Halmenpää** arvelee E.ONin pelästyneen hankkeen kustannuksia.

Fennovoima ei ole kertonut hankkeensa tarkkaa kustannusarviota. Erilaisten arvioiden uuden voimalan pystyttäminen maksaa 5–8 miljardia euroa.

Fennovoiman yhtenä ongelmana on ydinjätteen loppusijoitus. Sen paikasta ei ole varmuutta.

Fennovoiman tilasta kertoo, että lokakuun alussa yhtiön hallitus näytti ovea toimitusjohtaja **Tapio Saarenpäälle**. Hänen tilalleen nimitettiin torstaina diplomi-insinööri **Juha Nurmi**.

JARMO PALOKALLIO

JAANA KANKAANPÄÄ

Pyhäjoen ydinvoimalaa vastustaneen Greenpeacen mukaan E.ON kavahti ydinvoiman kohonneita kustannuksia.

”Äärettömän suuri takaisku koko maakunnalle”

Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja **Lyly Rajala** on E.ONin vetäytymisestä tyrmistynyt. Hänen mukaansa rahoittajan vetäytyminen vaarantaa koko ydinvoimalahankkeen toteutumisen.

”Hankkeen lastut lentävät ympäri maakuntaa. Olisi äärettömän suuri takaisku, jos se kaatuisi kokonaan”, Rajala painottaa.

Tieto rahoittajan vetäytymisestä hidastaa Pyhäjoelle toimintaa suunnittelevien yritysten tuloa, hän arvioi.

”Uusi rahoittaja on pakko löytyä.”

Rajala on mielissään Oulun kaupunginjohtajan **Matti Pennasen** esiintulosta. Pennanen sanoi syyskuussa Kalevassa, että Oulun kannattaisi ryhtyä neuvottelemaan osakkuudesta.

”Oulun kaupungin mahdollinen mukaantulo on hyvä signaali muillekin osapuolille, että hankkeessa kannattaa olla mukana.”

Pyhäjoki ei lannistu

Pyhäjoen kunnanvaltuuston puheenjohtajan **Markku Kestilän** mukaan Pyhäjoella ei olla lannistuttu keskiviikon uutisista: Ydinvoimalahanke jatkuu, vaikka E.ON hankkeesta vetäytyykin.

”Toki olemme ihmeissämme, että tämmöinen ratkaisu tehtiin.”

Kestilän mukaan ydinvoimalahanke on ”kannattava ja erittäin hyvin valmisteltu tähän asti”. Hänen mielestään olisi outoa, jos uutta osakasta ei löydy.

Pohjoismaissa märkä kesä ja syksy ovat lisänneet vesivoiman tarjontaa, minkä vuoksi mieli ydinvoiman tarpeellisuudesta on hetkellisesti muuttunut, Kestilä toteaa. Ydinvoima turvaisi energiahuollon vuosikymmeniksi sääoloista riippumatta.

Kestilän käsityksen mukaan Fennovoima on ollut hyvin avoin hankkeen valmistelussa. Yhtiön kertoman mukaan E.ON on vielä viisi kuukautta täysillä mukana ja osallistuu voimalan laitetoimittajan valintaan.

Investoinnit jatkuvat

Pyhäjoen kunta jatkaa uutisista huolimatta normaalia elämää, Kestilä vakuuttaa. Ydinvoimalan rakentamispäätöksen vauhdittamat teollisuusalueen investoinnit ovat käynnissä. Infrastruktuurin rakentamiseen on käytetty jo vajaat miljoona euroa.

”Teollisuusalue olisi rakennettu ilman ydinvoimalan tuloakin.”

Kestilä ei halua spekuloida hankkeen mahdollisen kaatumisen vaikutuksia, sillä usko ydinvoimalahankkeen toteutumiseen on vahva.

Silti hän vakuuttaa, ettei maailma kaadu, vaikka ydinvoimala jäisi Pyhäjoelle tulematta.

”Kunta pystyy pahimmassakin vaihtoehdossa tarjoamaan palvelut.”

SUVI NIEMI

UUTISTAUSTA

Ranskan ja Saksan kitka hidastaa kriisistä toipumista

Euroopan ongelmaksi on yhä selvemmin noussut Saksan ja Ranskan kyvyttömyys EU-yhteistyöhön. Kaukana on sopuisa Merkozy-aika, kun Pariisin ja Berliinin johtokaksikko linjasi kriisikokoukset jo ennalta.

Viime viikon Eurooppaneuvostossa valtionpäämiehet saivat aikaan vain kiistanalaisen aikataulun yhteisestä pankkivalvonnasta. Asia on toki tärkeä, mutta kukaan ei edes tiedä, miten Euroopan keskuspankille voidaan antaa samaan aikaan päätösvalta sekä euroalueen rahapolitiikasta että 6 000 pankin valvonnasta.

Saksalainen aloitetehdas

Saksassa oli Brysselin huippukokousta varten muotoiltu runsaasti uusia keskustelunavauksia. Liittokansleri **Angela Merkel** (CDU) haluaa muuttaa Lissabonin sopimusta ja syventää fiskaaliunionia. Merkelin uusin aloite on solidaarisuusrahasto.

Saksan valtiovarainministeri **Wolfgang Schäuble** (CDU) on kypsyttänyt aloitteen veto-oikeudella vahvistetusta säästökomissaarista. Tällä olisi oikeus puuttua jäsenmaata uhkaavaan ylivelkaantumiseen.

Tätä ennen Schäuble oli rakentanut Kreikan konkurssiavustuksille omaa sulkutiliä.

Ministeri Schäuble onkin noussut Saksan hallituksen keulapaikalle. Hän on maan kokenein aktiivipoliitikko, varjokansleri Merkelin takana ja Vanha Kettu, joka järjestää Saksan talouspolitiikassa kaiken, mikä on tärkeää.

Ranskalaista diplomatiaa

Ranskan presidentti **François Hollande** oli käyttänyt huippukokousta edeltävän viikon lämmittämällä kansainvälistä lehdistöä vaatimuksillaan velkamaiden ylikorkojen tasaamisesta eurobondeilla.

Hollande on hyvin perillä siitä, että velkamaiden korkojen siirtäminen suurimman nettomaksajan Saksan maksettavaksi on Merkelille punainen vaate.

Muutamaa minuuttia ennen huippukokouksen alkua Hollande lausui kameroiden käydessä, että Saksan liittokanslerin nihkeä asenne pankkitarkastuksen nopeaan aikatauluun perustuu Saksan vaalikalenteriin. Tällaiset lausumat eivät ole aiemmin kuuluneet EU-diplomatiaan.

Vaikka ajatus olisi tottakin, Merkel ei ihan heti unohda, miten noloa oli tämän jälkeen joutua selittelemään lehdistölle näkemyksiään pankkitarkastuksen etenemisestä.

On selvää, että Merkel ei halua tuoda yhtään uutta veronmaksajien taakkaa lisäävää raha-aloitetta Saksan liittoparlamenttiin ennen ensi syksyn vaaleja.

Merkeliä on laajasti kritisoitu liian ”demariksi”. Vaalien lähestyessä kanslerin onkin terästettävä otettaan. Kansainväliset myönnytykset eteläisten velkamaiden äänitorveksi asettuneelle ranskalaiselle sosialistipresidentille eivät ole ihan sitä, mitä äänestäjät toivovat.

Velkamaat vesi kielellä

Velkamaat Espanja etunenässä odottavat kiihkeästi, miten ne nopeimmin pääsisivät pääomittamaan ruvelle velkaantuneita pankkejaan uudesta, lainankantokyvyltään 500 miljardin euron vakausrahastosta EVM:stä.

Liittokansleri Merkel paalutti huippukokouksessa selväksi, että Saksan linja pysyy: Espanjan tai esimerkiksi Irlannin vanhoja pankkivelkoja ei EVM:stä makseta.

Helpottiko huippukokous siis velkariisin ratkaisua? Eipä juuri. Koska puutuva Ranska–Saksa-yhteistyö pyyhki pöydältä lähes kaikki suuret ja tärkeät asiat.

JORMA MATTILA on Berliinissä asuva ulkomaankirjeenvaihtaja.

mattila.press@gmail.com